

Vytvorenie integrovanej siete regionálnych rozvojových agentúr

Vytvorenie integrovanej siete regionálnych rozvojových agentúr

1. Sieť regionálnych rozvojových agentúr

V rámci prístupového procesu začleňovania sa Slovenska do EÚ sa očakáva nárast inštitucionálnych potrieb v predvstupovej etape, najmä na vytvorenie implementačných jednotiek a ich regionálnych centrál v rámci pomoci programov SAPARD, ISPA, PHARE 2000+.

Regionálne rozvojové agentúry by v regiónoch mali plniť úlohu nástrojov pre podporu rozvoja predovšetkým zaostávajúcich regiónov.

Ekonomickú aktivizáciu zaostávajúcich regiónov je možné dosiahnuť iba systémovou koordináciou v podpore investovania a realizáciou programov rozvoja prostredníctvom vládnych sektorových politík (verejné investície, agrárna politika, bytová politika, proexportná politika, politika trhu práce) spolu s využitím prostriedkov zahraničnej pomoci (EÚ) a za aktívnej účasti samotných regiónov.

V regiónoch, nositeľmi inštitucionálnej koordinácie na báze princípu partnerstva by mali byť regionálne rozvojové agentúry (ďalej len "RRA").

Regionálne rozvojové agentúry sú neziskové organizácie, ktoré aktivizujú ekonomický rozvoj regiónu inštitucionálnym spojením verejnej správy, súkromného sektora a tretieho sektora. RRA sa osvedčili ako účinný nástroj podpory rozvoja regiónu v členských štátoch EÚ.

Sieť regionálnych rozvojových agentúr by mala v regiónoch Slovenska zabezpečovať úlohy vyplývajúce z potreby integrovaného a efektívneho využívania prostriedkov poskytovaných štátom, samosprávou a EÚ.

Predpokladá sa, že s postupom reformy verejnej správy a presunom kompetencií na samosprávne územné celky bude sieť agentúr slúžiť aj ako odborné pracoviská pre tvorbu regionálnych programov a projektov samotným samosprávnym útvarom.

Zriadenie RRA, lokalizácia a poskytovanie štátneho príspevku určeného na ich prevádzku budú uskutočňované prostredníctvom nasledovných **zásad**:

- orientáciu na rozvoj regiónov v súlade s regionálnymi operačnými programami. Realizuje rozvojové projekty na podporu vytvárania podmienok pre investovanie v regióne z vnútorných a vonkajších zdrojov,
- aktivizovanie regiónu v oblasti získavania domácich a zahraničných grantov rozvíjaním cezhraničnej spolupráce a interregionálnej spolupráce,
- podporovanie vstupu zahraničných investícií do regiónov a iniciovanie budovania podnikateľských inkubátorov a priemyselných parkov,
- zabezpečovanie technicko-ekonomických štúdií, poradenstva pri tvorbe, implementácii, monitoringu rozvojových projektov a získavaní zahraničného, rizikového a štartovacieho kapitálu,

- poskytovanie konzultačných služieb, predovšetkým poradenstva z predvstupových a štrukturálnych fondov,
- budovanie vzťahu k verejnosti regiónu, organizovaním seminárov a výstav ako aj prezentácie regionálnych projektov a iniciatív,
- koordinácia aktivít a spolupráca so subjektami podieľajúcimi sa na zabezpečovaní regionálneho rozvoja (v prípade potreby realizácie programov a projektov EÚ),
- organizovanie spolupráce so zahraničnými partnerskými organizáciami a podpornými fondmi,
- zabezpečenie vypracúvania regionálnych rozvojových štúdií v súlade s koncepciou rozvoja kraja a celého regiónu podľa platnej územno-plánovacej dokumentácie,
- vytváranie regionálnych informačných systémov a databáz,
- organizovanie odbornej školiacej činnosti najmä v oblasti regionálneho rozvoja.

*Štátna podpora RRA odráža skutočnosť, že vláda SR prijala uznesením č. 923/1999 Integrovaný plán regionálneho a sociálneho rozvoja SR, v ktorom vymedzuje regióny priorityne podporované. RRA ako nástroje regionálnej politiky, ktoré budú pôsobiť v samotných regiónoch, **nebudú mať vytvorené rovnaké** podmienky pre ich činnosť. Vyplýva to z veľmi rozdielnej sociálno-ekonomickej úrovne územných celkov.*

Z uvedených dôvodov by poskytnutie príspevku zo štátnych prostriedkov na ich rozpočet malo byť diferencované podľa územnej pôsobnosti RRA (viď čl. 3, a mapová príloha) nasledovne:

1. *Navrhované agentúry pôsobiace vo vládou SR určených priorityných regiónoch (podľa uznesenia č. 923/1999).*
2. *Navrhované agentúry pôsobiace v ostatných regiónoch.*
3. *Existujúce agentúry (KRA, RRA) pôsobiace vo vládou SR určených priorityných regiónoch.*
4. *Existujúce agentúry, (KRA, RRA) pôsobiace v ostatných regiónoch.*

Rozmiestnenie vládou podporovaných RRA zohľadňuje diferenciaciu úrovne regionálneho rozvoja SR a podporuje ich lokalizáciu tak, aby mohli byť perspektívne využité aj v blízkej budúcnosti vytvorenými vyššími samosprávnymi územnými celkami (viď. mapová príloha).

1.1 Právna forma RRA

Právnou formou regionálnej rozvojovej agentúry je združenie právnických osôb (ďalej len "združenie"), založené podľa príslušných paragrafov Občianskeho zákonníka.

Táto forma sa vyžaduje z dvoch dôvodov:

- a. *Združenie zakladajú právnické osoby, napr. mestá, komory a zväzy, reprezentujúce súkromných podnikateľov, podniky, asociácie a ostatné mimovládne organizácie, vzdelávacie, poradenské a informačné organizácie, výskumné a vedecké spoločnosti atď. Vychádzajúc z legislatívy platnej v Slovenskej republike zakladateľmi združenia nemôžu byť orgány miestnej štátnej správy.*
- b. *Ako nezisková organizácia nemá povinnosť odvádzať dane z príjmov plynúcich z kontraktov formou dotácií, príspevkov a grantov.*

1.2 Vzťah MVRR SR a RRA a zásady zriaďovania siete RRA

Právny vzťah medzi MVRR SR a RRA za účelom spolupráce, financovania a zabezpečenia hlavných činností podporovanej RRA, bude založený na zmluvnom základe, a to podpísaním Zmluvy na činnosti financované zo štátneho rozpočtu. Zriaďovanie a lokalizácia RRA sa uskutoční podľa zásad prijatých v tomto materiáli.

1.2.1 Zmluva na činnosti financované zo štátneho rozpočtu

Vzťah podporovanej RRA a MVRR SR je upravený na základe Zmluvy na činnosti financované zo štátneho rozpočtu.

- a. Podpora integrovanej siete RRA sa uskutočňuje formou príspevku zo štátneho rozpočtu na jeden kalendárny rok.
- b. RRA vypracuje podľa požiadaviek MVRR SR Ročný plán činnosti RRA a jeho schválenie MVRR SR je podmienkou na podpis Zmluvy o financovaní zo štátneho rozpočtu.
- c. V Ročnom pláne činnosti RRA musia byť uvedené:
 - navrhovaná stratégia a činnosť, zameraná na podporu regionálneho rozvoja (vo forme programov a projektov),
 - návrh rozpočtu, stanovenie cieľov, ktoré majú byť dosiahnuté po kvalitatívnej, ako aj kvantitatívnej stránke,
 - stanovenie cieľov, ktoré majú byť dosiahnuté po kvalitatívnej, ako aj kvantitatívnej stránke,
- d. Ročný plán činnosti RRA musí byť v súlade s Národným plánom regionálneho rozvoja a zameraný na plnenie úloh zadaných regionálnym operačným plánom.
- e. V zmluve bude uvedený spôsob, forma a časový horizont hodnotenia činnosti RRA, merateľné výsledky, výška príspevku, podmienky vypovedania zmluvy, ako aj ostatné dôležité náležitosti.
- f. Zmluva sa podpisuje na obdobie 1 roka. Ak sa činnosti RRA nedostatočne prejavili na výsledkoch v regióne, ak RRA stratila dôveru MVRR SR a podporu Regionálneho riadiaceho a monitorovacieho výboru, alebo nedodržala schválený Ročný plán činnosti RRA, nebude s príslušnou RRA podpísaná zmluva na ďalšie obdobie.
- g. Ak počas priebežného hodnotenia plnenia úloh sa zistia závažné nedostatky v činnosti podporovanej RRA bude zmluva vypovedaná a finančné prostriedky budú prenesené na iný subjekt t. j. organizáciu, s ktorou bude následne podpísaná zmluva.
- h. MVRR SR je strešnou, koordinujúcou a metodicky riadiacou organizáciou pre integrovanú sieť RRA. Prostredníctvom nich bude realizovať svoje programy a kontrolovať, monitorovať a vyhodnocovať činnosť podporovaných RRA.

1.2.2 Zásady pre zriadenie, lokalizáciu a poskytnutie štátneho príspevku na činnosť RRA

MVRR SR sa pre zriadenie, lokalizáciu a poskytovanie štátneho príspevku určeného na prevádzku RRA bude riadiť nasledovnými **zásadami** :

Zásada I.

Štát bude každoročne prostredníctvom MVRR SR finančne a materiálne podporovať sieť RRA tak, aby v maximálnej možnej miere napomáhala realizovať rozvojové zámery územných celkov.

Pod podporovanou sieťou RRA sa rozumie novozałożená, alebo už existujúca organizácia, ktorej štatút a zmluva s MVRR SR umožňuje zabezpečiť úlohy politiky regionálneho rozvoja v regiónoch. MVRR SR prispieva na tzv. Ročný program RRA, odsúhlasený najvyšším orgánom RRA (valné zhromaždenie členov). Príspevok sa poskytuje na základe zmluvy, ktorej prílohou je ročný plán činnosti RRA.

Zásada II.

Ak na území jedného regiónu alebo kraja / VÚSC je viac možností, resp. žiadateľov na zriadenie RRA, MVRR SR preskúma podmienky, ktoré vytvára žiadateľ (mesto, okres, kraj) a rozhodne o jej lokalizácii tam, kde je najvýhodnejšia poloha z hľadiska poskytovania služieb.

Zásada III.

Podmienke zaradenia už existujúcej RRA do siete integrovanej siete RRA predchádza kontrola ich minulej i súčasnej činnosti, ktorú vykoná MVRR SR. MVRR SR má právo veta pri rozhodovaní o poskytnutí prostriedkov z jeho rozpočtovej kapitoly na činnosť RRA. V súlade s týmto musia byť upravené aj stanovky RRA, ktoré sú zaradené do integrovanej siete RRA.

Zásada IV.

V záujme zjednotenia právnej formy regionálnych rozvojových agentúr, ktorých činnosť bude podporovaná zo štátneho rozpočtu, budú tieto pôsobiť výhradne ako združenia právnických osôb. Takáto právna forma umožňuje vytvárať priestor pre angažovanie sa širokého spektra regionálnych subjektov, ktorých záujmom je pomáhať rozvoju územného celku na princípe partnerskej spolupráce verejného, súkromného a tretieho sektora. V orgánoch RRA má mať zastúpenie štátna správa, samosprávne orgány obcí, resp. vyššieho územného samosprávneho celku, tretí sektor a podnikateľská sféra.

Zásada V.

Členstvo v združení agentúry je podmienené spolufinancovaním, alebo inou činnosťou, ktorá prispeje k prevádzkovaniu agentúry.

Zásada VI.

Výsledky činnosti RRA patriacich do integrovanej siete RRA sa každoročne vyhodnocujú. Pokiaľ výsledok činnosti RRA nebude v súlade so zmluvou a jej prílohou, bude MVRR SR iniciovať zmenu vedenia RRA, alebo bude agentúre odňatý štatút RRA so štátnym príspevkom. Výberovým konaním bude stanovený nový subjekt oprávnený uchádzať sa o štátnu podporu.

1.3 Vzťah medzi jednotlivými RRA

Činnosť jednotlivých RRA v rámci integrovanej siete by sa nemala územne prekrývať.

RRA budú medzi sebou kooperovať tak, aby si navzájom poskytli dôležité informácie a služby, efektívne využívali, odborný a vedecký potenciál, ktorý majú v regionálnych podmienkach k dispozícii, čím sa zabezpečí synergický efekt v regióne.

2. Návrh lokalizácie siete regionálnych rozvojových agentúr

Lokalizovanie regionálnych rozvojových agentúr v okresoch Slovenska vychádza z vyššie uvedených zásad. To znamená, že sa prihliadalo na hospodársku a sociálnu situáciu v regiónoch - rešpektuje sa vymedzenie najviac zaostávajúcich regiónov v zmysle uznesenia vlády č. 923/1999 prijatého k Integrovanému plánu regionálneho a sociálneho rozvoja SR.

Jedným z účelov navrhovaného rozmiestnenia je tiež vymedzenie efektívnej zóny pôsobnosti každej z agentúr. Sleduje sa zámer, aby sa tieto pracoviská orientovali v rámci svojej územnej pôsobnosti na viac ako územie jedného problémového okresu. Výnimkou je lokalizácia agentúry v Komárne a Rimavskej Soboty. Obidva územné celky majú vysoký počet obyvateľstva a rozlohu. V prípade agentúr, ktoré pôsobia ako s. r. o je potrebné vykonať transformáciu RRA na združenie právnických osôb, v zmysle zásady VI. Ak existujúce RRA nevykonávajú túto zmenu právnej formy, nie je možné ich zaradiť medzi štátom podporované agentúry. V takom prípade bude v týchto regiónoch potrebné zriadiť nové RRA.

Rozmiestnenie siete regionálnych rozvojových agentúr a územie ich pôsobnosti znázorňujú mapy v prílohe.

3. Financovanie programov a finančné zabezpečenie RRA

Náklady spojené s financovaním činnosti RRA a jej aktivít sa rozdelia medzi právnické osoby združené v RRA a na procese rozvoja regiónu budú použité zdroje z vlastnej činnosti.

- a) Činnosť RRA bude podporovaná prostredníctvom príspevku zo štátneho rozpočtu (ďalej len "ŠR") na základe Zmluvy na činnosti financované zo ŠR (ďalej len "Zmluva"), ktorej súčasťou tvorí Ročný plán činnosti RRA. Vo vládou SR určených prioritných regiónoch (podľa uznesenia vlády SR č.923/1999) bude môcť byť agentúra podporená až do výšky 90% priemerných celkových ročných nákladov (1,35 mil. Sk – bežné výdavky RRA s dvomi pracovníkmi), a to maximálne do výšky 1,2 mil. Sk. U novozriadených RRA v prípade kapitálových výdavkov bude môcť byť podporená až do výšky 100%, a to maximálne do výšky 500 tis. Sk. Agentúry pôsobiace v ostatných regiónoch sa budú môcť uchádzať o finančnú podporu do výšky 40% priemerných celkových ročných nákladov, a to maximálne do výšky 540 tis. Sk. Novozaložené agentúry v ostatných regiónoch sa budú môcť uchádzať o finančnú podporu na kapitálové výdavky, a to maximálne do výšky 350 tis. Sk.

	príspevok na činnosť	príspevok na kapitálové výd.
nav. agentúry v prior. reg.	1,2 mil. Sk	0,5 mil. Sk
nav. agentúry v ost. reg.	0,54 mil. Sk	0,35 mil. Sk
exist. agentúry v prior. reg.	1,2 mil. Sk	-
exist. agentúry v ost. reg.	0,54 mil. Sk	-

b) Vlastné zdroje združenia pozostávajú z:

- členských príspevkov zakladateľov,
 - príjmov aktivít vykázaných pre RRA,
 - jednotlivých rozpočtov projektov, ktoré RRA riadi ako kontraktor alebo subkontraktor, alebo sa na nich spolupodieľa ako partner.
- Účtovné a právne služby využíva RRA ako externú subdodávateľskú činnosť. Náklady spojené s uvedenými subdodávateľskými vzťahmi si uhrádza RRA z vlastných zdrojov.
 - Využívanie externých odborníkov, ktorí sú nevyhnutní pre kvalitné plnenie Ročného plánu činnosti RRA musí byť zahrnuté v Zmluve a je ho možné po posúdení financovať z príspevku zo ŠR.

Regionálna rozvojová agentúra pracujúca v integrovanej sieti bude mať za povinnosť predložiť ročný plán činnosti na nasledujúci rok najneskôr k 1.11. bežného roku. Posúdenie a schválenie plánu činnosti a podpísanie zmluvy MVRR SR sa uskutoční do konca príslušného kalendárneho roka. V prípade provizória štátneho rozpočtu sa podpis kontraktu a úhrada finančných príspevkov primerane upraví.